

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „AL. IOANCUZA”, ROMAN – NEAMȚ
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.3
GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR.12

PENTRU COPIII NOȘTRI
PENTRU COPIII NOȘTRI

PUBLICAȚIE SEMESTRIALĂ DE EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Nr. 3, Octombrie 2013

REVISTA „PENTRU COPIII NOȘTRI”
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

ISSN 2285 - 0627

ISSN – L – 2285 – 0627

***Școala Gimnazială
 „Al. I. Cuza”
 Roman vă invită
 să participați la
 prima ediție a
 Simpozionului
 Național
 „Educația
 românească în
 context
 european”.***

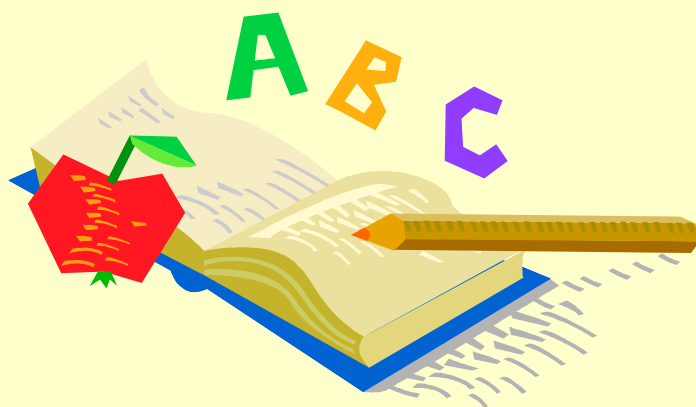
***Tema primei ediții
 vizează
 „Promovarea
 educației pentru
 schimbare și
 valențele ei în
 societatea
 cunoașterii”***

***Simpozionul se
 adresează tuturor
 cadrelor didactice
 a celor două nivele
 de învățământ
 interesate să
 participe la
 această
 manifestare și se
 va desfășura în
 MARTIE 2014.***

FOAIE DE SUFLET PENTRU COPII, PĂRINȚI ȘI DASCĂLI

REVISTA

"PENTRU COPIII NOȘTRI"

Nr. 3 – Octombrie, 2013

COORDONATORI :

Profesor, Amariei Mioara

Profesor, Căruntu Niculina

Profesor, Onofrei Smaranda Gabriela

Editura „MIRON COSTIN”

Str. Smirodava, bloc 4, apt. 17, Roman, jud. Neamț

Tel. 0233-74-35-08 , Cod poștal – 611082

SC REFLEX SERV SRL, ROMAN

ISSN 2285 - 0627

PLEDOARIE PENTRU GRĂDINIȚĂ

ISSN – L – 2285 -0627

**Carul mare e plin cu flori,
floare e un copil.**

Fiecare

Fiecare copil e un zâmbet,

Pe buzele timpului toate florile sunt ...COPILĂRIE!

COPILĂRIA – STADIUL PRINCIPAL DE DEZVOLTARE A COPIILOR PREȘCOLARI

Copilăria a fost și a rămas perioada cea mai frumoasă din viața omului. Cine nu-și amintește cu duioșie de locurile copilăriei, cine nu povestește năzdrăvăniile din perioada cu cele mai frumoase amintiri? Ion Creangă ne-a lăsat minunata carte „Amintiri din copilărie” și nu există persoană, indiferent de vârstă să nu o savureze cu drag.

Pentru majoritatea oamenilor, copilăria este perioada de vârstă cea mai luminoasă a vieții.

Peste ani, fiecare își aminteste cu duioasă de ea și re trăiește regretul că a rămas undeva în lumea amintirilor. Ca și Tudor Arghezi în **poezia Creion - „Fă-te suflăte, copil/ Și strecoară-te tiptil/ Prin porumb cu moț și ciucuri/ Ca să poți să te mai bucuri,** - copilăria este elogiata de multi poeți români în versurile sale.

Științele umaniste și îndeosebi psihologia au acordat copilăriei o atenție deosebită și i-a dezvoltat rolul în dezvoltarea ființei și în progresul generațiilor.

Funcția socială, pe care o avea grădinița pe vremea lui Froebel, era de a lua în îngrijire copiii mamelor angajate în producție pe durata cât ele lucrau, însă în prima jumătate a secolului nostru, grădinița a dobândit rolul de centru educativ, aici copiii învățând cântece, jocuri și poezii.

Preocupările pentru educația timpurie a copiilor s-au înmulțit iar în cea de-a doua jumătate a secolului nostru, grădinița a căpătat rolul de instituție instructiv – educativă, devenind **instituția care are ca sarcină principală de a da copiilor preșcolari pregătirea necesară pentru integrarea fără traume în activitatea școlară, fiind un pas important în pregătirea pentru viață.**

Practica a dovedit că frecventarea grădiniței de către copii le asigură un nivel de pregătire, care garantează reușita școlară. **Copiii care au frecventat grădinița sunt mai sociabili, având deprinderi de activitate colectivă, sunt mai receptivi, mai independenți** decât cei care vin la școală doar cu educația din familie.

Aptitudinea de școlaritate reprezintă nivelul de dezvoltare psiho-fizică, cu precădere intelectuală, care să-i permită copilului preșcolar integrarea facilă, cu rezultate pozitive în activitatea școlară.

Mioara Amariei,

Profesor învățământul preșcolar Prof. inv. preșc. Cărunț Niculina

Comunicarea dintre oameni se realizează cu ajutorul limbajului care este o formă specifică de activitate umană, iar însușirea lui se realizează treptat, începând din sânul familiei.

Odată cu venirea la grădiniță, copilul vorbește mai mult despre ceea ce a văzut, a auzit, a făcut sau a gândit. În felul acesta trece treptat de la limbajul situativ, specific vârstei preșcolare, la limbajul contextual, adică de comunicare.

Copiii de vârstă preșcolară vorbesc mult :

- *Vorbesc despre experiențele, sentimentele și trăirile lor, despre ei și despre alții, despre familia lor, despre grădiniță.*
- *Vorbesc în grupuri, unde își expun părerile personale sau ale grupului din care fac parte.*
- *Vorbesc pe baza unor texte, cunoscute prin ascultare unei lecturi.*

Grădinița - spațiu de comunicare

- *Vorbesc în fața unui public format din copii sau adulți (cu ocazia unor serbări), prilej de a se familiariza cu publicul, de a se cunoaște, de a-și depăși emoțiile în fața unor ascultători sau spectatori.*

Noi, educatoarele, avem datoria de a contribui la dezvoltarea și învățarea corectă a limbajului copiilor. Având în vedere faptul că vârsta preșcolară are o valoare definitorie în evoluția intelectuală și afectiv - relațională a copilului, copiii trebuie să dobândească și să-și consolideze capacitatea de a comunica cu cei din jur, de a-și exprima impresiile, gândurile, ideile, sentimentele.

Încă din primele momente ale intrării în grădiniță preșcolarii încep să-și exercite **dreptul la joc**. Oricât de sfioși ar fi, jucăriile din sala de grupă îl atrag. În scurt timp ele devin primii „prieteni” ai copiilor. *Cu ele se joacă, dar și comunică.* Învăță să le denumească, le descoperă însușirile (forma, culoarea, mărimea), învață să le mânuiască. Nucleul central al comunicării sau forma de bază a vorbirii este **dialogul**, organizat și desfășurat pe baza unor reguli și strategii : regula adaptării la partener, adaptarea la contextul comun, urmărirea temei propuse, ascultarea partenerului, reguli de adresare către un membru al grupului sau către întregul grup, strategiile politeții în dialog. La vârsta preșcolară, strategiile și regulile dialogului se învață parțial prin imitație – copilul fiind obligat să observe, să selecteze, să încerce, să repete, să evalueze eficiența dialogului cu copiii sau cu adulții.

Regulile de adresare se învață chiar din familie. Primele cuvinte învățate „mama” și „tata” sunt folosite cu mare frecvență datorită funcțiilor lor apelative și adresative.

Treptat, copilul își însușește tot mai multe formule de adresare în funcție de numărul persoanelor cu care vine în contact.

La intrarea în grădiniță, competența de utilizare corectă a strategiilor și regulilor dialogului este diferită de la un copil la altul. Educatoarea trebuie să testeze nivelul deprinderilor de vorbire dialogată ale fiecărui copil pentru a-l îndruma și preciza modul în care trebuie să se adreseze copiilor și adulților din grădiniță.

Concomitent cu formulele de adresare, atât în familie cât și în grădiniță, se învață **formulele de politețe** : „te rog”, „mulțumesc”, „poftim”, „scuzați”, „iartă-mă”, iar exemplul adulților este hotărâtor în educarea atitudinii politicoase în relațiile cu adulții, cu colegii mai mari sau mai mici.

O regulă importantă impusă de dialog este **ascultarea partenerului**.

La vârsta preșcolară, mai ales după vârsta de 4 ani, copiii simt nevoia de a fi ascultați și știu că este necesar să răspundă la solicitările verbale ale celorlalți. Cu cât copilul este mai mic, cu atât sunt mai prezente momentele de deficiență în vorbire, respectiv în folosirea dialogului. Datorită particularităților de

vârstă, copiii mici urmăresc mai greu vorbirea partenerului, răspunsul nu poate fi dat rapid și astfel, dialogul se desfășoară pe linii paralele. Este necesară cunoașterea de către educatoare a particularităților dialogului la copiii de 3-6 ani. În felul acesta se poate acționa cu tact pentru învățarea regulilor și strategiilor comunicării orale corecte – adică, capacitatea de ascultare a partenerului până la epuizarea replicii. În învățământul preșcolar dispunem de exerciții cu care putem începe acest proces de ascultare :

a. exerciții de ascultare a „tăcerii”, a „liniștii”, în vederea identificării unor zgomote ; **b. exerciții pentru educarea acuității acustice, a auzului fonematic** („Șoapte”, „Ce se aude ?”, „La vânătoare”).

La inițierea copiilor în arta ascultării contribuie și insistența cu care educatoarea cere să fie ascultată fără întrerupere și grija cu care la rândul său ascultă, cu răbdare, răspunsurile copiilor. Pentru că vârsta preșcolară este vârsta marilor curiozități, a „de ce” - urilor, nu trebuie să ne deranjeze întrebările neprevăzute ale copiilor, chiar dacă așa zisul dialog din cadrul activităților ne conferă, nouă educatoarelor, rolul de emițător-inițiator. În procesul instructiv-educativ din grădiniță vorbim mai puțin despre dialog, dar mai mult despre conversație, utilizată în cadrul **convorbirii**, ca formă de organizare didactică, dar și ca metodă didactică. Orice convorbire presupune folosirea întrebărilor și răspunsurilor, deci a dialogului didactic, schimbarea rolurilor de receptori și emițători, accentuarea interesului pentru exprimarea orală corectă, adesea în lipsa materialului intuitiv. Pentru a participa cât mai mulți copii la dialog, convorbirea trebuie să fie stimulativă, tema să fie cunoscută copiilor. De aceea, convorbirea presupune o atență pregătire, atât a cadrului didactic cât și a copiilor.

După ce grupa s-a reunit, copiii se întâmpină cu simpatie și-și transmit reciproc un salut, urmat de câteva cuvinte plăcute, optimiste și încurajatoare. În timpul salutului, fiecare copil se adresează celorlalți, pe nume, utilizând un ton respectuos, prietenos și cât se poate de sincer.

Rolul întâlnirii de dimineată în activitatea zilnică a preșcolarilor

Prof. inv. preșc. Popa Roxana Maria

Este o activitate planificată, structurată care ocupă un rol important în programul zilnic. Cele 10 - 15 minute dedicate la începutul zilei acestui tip de activitate creează o atmosferă pozitivă în grupă, pe tot parcursul zilei, antrenând fiecare preșcolar din componenței grupe.

Ce este Întâlnirea de dimineată?

Este o practică al cărei esențial s-ar putea exprima astfel:

Să ai grijă de ceilalți, să fii suficient de încrezător pentru a împărtăși idei și experiențe importante cu ceilalți, să fii disponibil pentru semenii tăi.

✓ SALUTUL

„În fiecare dimineată
Noi aici ne întâlnim
Și în grădinița noastră
Bucuroși mereu venim.

Lucruri minunate
Ca să învățăm
Și ce este nou
Vrem ca să aflăm.”

„Bună dimineată, Diana.
Mă bucur că te văd!”,
Bună dimineată, Aurora.
Ce bine că ești aici!”

Educatorea poate introduce formule specifice de salut, cât mai distractive, atrăgătoare și mobilizatoare: făcutul cu ochiul, clipitul din ochi, pocnitul degetelor, cântece, formule din folclorul copiilor („Ala-bala-

portocala”, „ Rin-tin-tin”), ghicitori, bățai din palme, strângeri de mână, transmiterea unui obiect- o minge, o jucărie, o hârtie – din mână în mână, schimbarea ordinii în care sunt

salutate persoanele din cerc (din 2 în 2), adresarea unor complimente. Copiii pot fi încurajați să descopere singuri și să propună diferite forme de salut. Orice propunere/ sugestie a copiilor, oricât de năstrușnică și neobișnuită ar fi, va fi acceptată, lăudată și apreciată. Această practică le dă curaj și încredere. Contactul vizual este necesar și foarte important.

✓ PREZENȚA COPIILOR

Pe un panou am realizat două flori, iar petalele acestora reprezintă componența grupei mari, cu fotografiile copiilor. Voi face prezența iar dacă cel strigat de mine este prezent îi atribui o bulină roșie, iar dacă este absent îi atribui o bulină albastră.

Acest lucru îi familiarizează pe copii cu dreptul de răspuns la apel „prezent”, iar totodată ei sesizează faptul că pe panou sunt puse buline roșii și albastre, precum și sensul fiecăreia, motivându-și să fie prezenți la grădiniță pentru a avea mai multe buline roșii.

CALENDARUL NATURII - constituie o etapă importantă, deoarece li se face cunoștință copiilor cu transformările din mediul apropiat, cu aspecte legate de vreme, anotimp, zilele săptămânii,

Completarea calendarului se face prin atașarea de jetoane corespunzătoare: vremea este marcată de un norișor sau soare; anotimpul este redat printr-un copac ale cărui frunze exprimă toamna, iarna, primăvara, vara; îmbrăcămintea la fel se atașează jetoane potrivit anotimpului. După ce am completat calendarul se trece la repetarea informațiilor de către copii:

„Astăzi este vineri, afară plouă, păsările călătoare pleacă în țările calde, frunzele copacilor au început să cadă una câte una formând un covor de frunze, ne luăm haine mai groase, deci suntem în anotimpul toamnă.”

Cum se desfășoară întâlnirea de dimineață?

- Partea I -

Prof. înv. preșc. Căruntu Niculina

Sunt mai multe modalități de organizare, care pot fi îmbinate, schimbate, în funcție de necesitățile copiilor, creativitatea educatoarei, tema săptămânii, sau de ceea ce se vrea să se realizeze în momentul respectiv :

✚ Educatoarea poate începe întâlnirea de dimineață printr-un cântecel scurt, după care pune o serie de întrebări: în ce zi a săptămânii suntem, ce dată este, în ce lună/anotimp/an ne aflăm? Copiii răspund în cor, în timp ce educatoarea arată cartonașele cu cuvintele respective, precum și simbolurile lor în imagini; astfel copiii ajung să memoreze și să recunoască ce este scris: zilele săptămânii, lunile anului, numele anotimpurilor etc.

Se trece la discutarea foarte pe scurt a vremii, a temperaturii și a condițiilor atmosferice, după care se anunță tema/activitățile zilei. Acestea pot fi afișate zilnic, prin imagini sugestive, dar și prin cuvintele respective. Se pune astfel accent pe corelarea imaginii cu textul.

Toate momentele/activitățile zilei pot fi la vedere, sub forma unei succesiuni de imagini și cuvinte, pe verticală, (un fel de orar, dar altfel structurat decât cel clasic pe care l-am utilizat până acum), iar cei mici vor ști ce urmează, câte activități mai sunt până la masă, somn, sau plecarea acasă.

Întâlnirea de dimineață se încheie cu 1-2 cântecele scurte, care presupun și mișcare (cu mânuțele, degetelele, picioarele - tranziție) după care începe prima activitate din zi.

✚ Întâlnirea de dimineață poate fi un moment dinaintea începerii activităților, când are loc salutul de dimineață cu întreaga grupă: se povestește despre vremea din ziua respectivă, se completează calendarul naturii.

În funcție de tema zilei, copiii care doresc, au ocazia să se "împărtășească", adică să povestească o experiență interesantă din viața lor legată de aceea temă.

Se prezintă centrele de activitate, copiii își aleg apoi centrul unde doresc ei să-și desfășoare mai întâi activitatea.

✚ Toți copiii sunt adunați în semicerc, pe scăunele, sau pe covor, și educatoarea alege dintre copii un „președinte”, iar educatoarea devine „secretara” care notează tot. Președintele îi invită pe copii la discuții: despre vreme, despre ce li s-a întâmplat în ziua precedentă, sau ce au văzut sau auzit, despre o sugestie de temă făcută de educatoare. Pe rand, sunt aduși în centrul atenției mai mulți copii, pentru a

povesti ceea ce li s-a întâmplat. Copiii se simt importanți și responsabili pentru că restul colegilor îi privesc și le pun întrebări, iar educatoarea notează gândurile lor.

Activitatea durează 15-20 de minute. La final se propune și se votează un nou președinte pentru ziua următoare. Educatoarea afișează într-un loc vizibil ceea ce a spus fiecare copil pentru ca părinții să poată citi.

La sfârșitul săptămânii, se stabilește cine a vorbit și când, ce noutăți am aflat unii de la alții.

✚ Întâlnirea de dimineață poate fi concepută de educatoare ca un moment prin care se sistematizează cunoștințe, sau se introduc cunoștințe noi, care urmează să fie prelucrate în ariile de stimulare, în vederea asimilării de către copii. Se parcurg mai multe etape:

- Salutul
- Introducerea unui mesaj nou, prin care copilul se familiarizează cu cunoștințele și competențele din ziua respectivă.
- Se completează calendarul naturii și se precizează programul zilei {se pun întrebări, se fac completări} până când avem convingerea că a fost înșușit de toți copiii.
- Un moment în care copiii pot pune întrebări altor copii, sau educatoarei, referitor la subiectul nou, sau, pot împărtăși noutăți din experiențele personale.

Întâlnirea de dimineață – startul unei zile în clasa pregătitoare

Prof. înv. preșc. Crișnuță Mihaela

Una dintre metodele centrate pe elev este *întâlnirea de dimineață*. Acest moment reunește întreaga clasă cu învățătorul la începutul zilei, moment ce poate fi privit ca *o aducere la același numitor*, ca un punct de plecare în desfășurarea activităților de o zi. La această întâlnire, așezați într-un cerc sau semicerc pentru a se putea vedea unii pe alții, copiii se salută unii pe alții, ascultă cu atenție gândurile colegilor din clasă, comunică și pun întrebări. În acest moment se stabilește un prim contact emoțional între membrii grupului, care se cunosc, învață să comunice unii cu ceilalți, respectând anumite reguli stabilite împreună. Întregul colectiv ia parte la o activitate de grup, scurtă și energică, cu scopul de a imprima elevilor un sentiment de unitate și non-competitivitate.

Întâlnirea de dimineață este o activitate planificată, structurată, care ocupă un loc important în programul zilnic al clasei pregătitoare și nu numai. Învățătorul alocă pentru această metodă 25-30 de minute la început și la sfârșit de săptămână

(optim ar fi în fiecare zi) pentru a crea o atmosferă pozitivă pe tot parcursul zilei. Se pot desfășura următoarele activități:

1. Salutul

Copiii de vârstă școlară vor să fie agreeți, apreciați de cei din jurul lor și să facă parte dintr-un grup. Toți cei prezenți în clasă sunt întâmpinați și se transmite un mesaj verbal sau nonverbal, pe rând, fiecăruia. În timpul salutului, fiecare copil se adresează celorlalți cu respect, folosește numele fiecăruia pe un ton prietenos. Astfel: „*Bună dimineața, Maria! Mă bucur că ești aici!*”, sau „*Bună dimineața, Claudia! Îmi place cum te-ai pieptănat astăzi!*”. Fiecare elev își salută colegul din dreapta, după ce a fost salutat de colegul din stânga.

Foarte importante sunt așteptările privind salutul. Comportamentul adecvat include o poziție relaxată dar atentă, un limbaj al trupului respectuos, un ton calm, mimică a feței prietenoasă, un zâmbet sincer și mai ales contact vizual. Ochii redau sinceritatea cuvintelor rostite.

Exemplu: Elevii sunt așezați în semicerc, pe scăunele și

poartă medalioane ce reprezintă fructe și legume . Învățătoarea îi salută:”Bună dimineața , elevii sănătoși !” “Astăzi sunteți fructe și legume.Sunteți sănătoși și puternici deoarece consumți fructe și legume pe care acum , toamna , le găsiți din belșug.

Vă propun să va salutați spunând o însușire a fructului/ legumei de lângă voi .(întrebuintare , mod de consum).”

Învățătoarea salută primul copil :”Bună dimineața , srtrugure zemos!”Elevii se salută apoi pe rând:”Bună dimineața, măr roșu!”.”Bună dimineața , pară zemoasă!”

2. Jocuri de intarare în atmosferă:

Cum vă simțiți astăzi?

Unul dintre jocurile pe care le-am folosit la clasă a fost ”Ghemul magic “.

Inițiatorul are în mână un ghem de ață colorată. El va oferi ghemul unui participant spunându-I de ce l-a ales : “Te-am ales pentru că ești un prieten bun, mă ajuți “... sau ...”te-am ales pentru că știi jocuri frumoase “... etc. Cel ales prinde ghemul și-l oferă altui coleg , până ce ața va forma o rețea asemănătoare unei pânze de păianjen .Concluzia aparține inițiatorului .Acesta va remarca faptul că în orice clasă colegii sunt conectați într-o rețea și că este esențial ca relațiile lor să fie bune .

3 Identificarea zilei : Astăzi este Marcarea zilei verbal și practic în șirul celorlalte 7 zile :

4. **Precizarea datei:** Astăzi suntem în data de ... marcarea datei verbal și practic , în cadrul lunii în curs (cu ajutorul calendarului magnetic sau sub altă formă);
5. **Meteo :** completarea calendarului naturii (descrierea zilei din punct de vedere meteorologic, marcarea cu

pictograme, realizare de predicții);

6. Prezența :Fiecare copil așază fotografia sa în copăcelul clasei .Un băiat va număra fetele prezente, din semicerc

sau de la panou și va scrie pe tablă numărul obținut , iar o fată va număra băieții. Elevul de serviciu numără toți elevii prezenți , apoi se vor stabili absenții.

7. Noutățile zilei

Obiectivul principal al acestui moment este furnizarea de informații. Noutățile reprezintă mesaje scurte și directe, scrise sau desenate și afișate, astfel încât să fie vizibile pentru toți. De fapt, acest moment al *întâlnirii de dimineață*, îl mai numim în practică „Mesajul zilei”. Poate

cuprinde informații calendaristice, un mesaj despre o nouă

temă de discuție, informații despre un eveniment care va avea loc, anunțuri speciale, surprize etc.

În sala de clasă își face apariția Zâna Toamană cu un coș încărcat .Este suparată pentru că în coș are și fructe și legume .Îi roagă pe copii ca la activitățile zilei , să o ajute să le separe și îi va răsplăti pe aceștia cu fructele și legumele din coș.

8 . Orarul zilei : anunțarea temei zilei și a activităților ;

9. Regulile clasei : norme explicite și implicite ;

Regulile grupului reprezintă o listă care rămâne mereu deschisă , disponibilă pentru a fi revizuită , îmbogățită sau

completată la nevoie .Regulile se întocmesc cu elevii deoarece aceștia mai degrabă respectă reguli la stabirea cărora au contribuit , decât pe cele impuse .

Odată deschisă lista regulilor , ele sunt redactate , afișate la loc vizibil , accesibil copiilor .La nivelul clasei pregătitoare

numărul optim de reguli este între 2 și 4 . Se va face trimitere și referire la reguli ori de câte ori este nevoie

10. Mesajul zilei: „FRUCTE ȘI LEGUME, MULTE VITAMINE!”

Prof. învă. preșc. Pavel Ana

Voluntariatul – Puterea de a schimba lumea

Voluntariatul este activitatea desfășurată din proprie inițiativă, prin care orice persoană fizică își oferă timpul, cunoștințele, talentele și energia în sprijinul altora fără a primi în schimb o recompensă de natură financiară. Prin intermediul voluntariatului se pot stabili punți de legătură între diferențele care ne despart, astfel încât, să putem trăi împreună în comunități sănătoase, puternice și să lucrăm la construirea destinului nostru comun.

În anii anteriori unitatea noastră a organizat o serie de activități de voluntariat concretizate în acțiuni de ecologizare sau acțiuni de ajutorare a persoanelor aflate în dificultate.

Copiii grădiniței noastre, împreună cu educatoarele, au participat la numeroase acțiuni cu caracter ecologic. **Proiectul “Iubiți și ocrotiți natura!”** a fost un bun prilej de a oferi concetățenilor mesaje ecologice prin care erau invitați să participe la înfrumusețarea peisajului citadin, la ocrotirea și protecția mediului înconjurător, la colectarea selectivă a deșeurilor, la reciclarea și refolosirea unor materiale. Acțiunea de ecologizare a parcului din apropierea grădiniței le-a oferit copiilor ocazia de a vedea efectul acțiunilor omului asupra mediului înconjurător. Echipați în costume verzi, “prietanii naturii” au adunat în saci menajeri deșeuri și ambalaje aruncate la întâmplare sau aduse de vânt, dând astfel o nouă față parcului de joacă.

O altă acțiune cu caracter ecologic a fost **Campania “Salvați brăduții de Crăciun!”** prin care ne-am propus să determinăm cât mai multe persoane să renunțe la obiceiul împodobirii bradului natural de Crăciun și să adopte o atitudine ecologică prin împodobirea unui brad artificial sau a unui natural în ghiveci, care să poată fi replantat. Prin participarea la astfel de activități, copiii înțeleg rolul pe care ei îl au în mediul înconjurător, ce acțiuni sunt capabili să efectueze și care sunt urmările unor atitudini necorespunzătoare față de mediu.

Protecția mediului înconjurător nu este singurul domeniu în care preșcolarii unității noastre s-au implicat prin acțiuni de voluntariat. Din dorința de a întinde o mână de ajutor copiilor care provin din familii cu posibilități materiale modeste, am organizat acțiunea **“Învățăm să ne ajutăm aproapele”** prin care, copiii grădiniței noastre au dăruit în preajma sărbătorilor pascale, jucării, haine, încălțări și dulciuri copiilor de la Grădinița Liceului cu Program Sportiv din Roman.

Desfășurând astfel de activități, am reușit să sensibilizăm un număr mare de copii și părinți cu privire la problemele societății. Ei au înțeles că nimic nu este mai frumos decât să îți ajuți semenii și să fii eficient comunității din care faci parte.

Ziua de 8 Martie a fost un alt prilej de a aduce zâmbetul pe chipul unor oameni, de această dată, a bătrânilor internați la Complexul de Servicii pentru Persoane Adulte cu Handicap din Roman. In cadrul acțiunii **“Și ei sunt ai noștri”** am oferit un program artistic dedicat mamelor, felicitări, buchete de flori și mici atenții din partea părinților. Toate acestea au fost suficiente motive de bucurie pentru persoanele aflate în dificultate din acest centru.

Pentru a face viața unora mai ușoară și mai frumoasă totodată, am organizat în primăvara acestui an o activitate antreprenorială **“Din suflet pentru suflet”** prin care, preșcolarii, împreună cu părinții și educatoarele, au confecționat obiecte din materiale refolosibile pe care le-au vândut apoi altor copii din unități partenere sau cetățenilor care ne-au vizitat târgul. Banii pe care i-am strâns din vânzarea acestor produse i-am donat Centrului de Copii cu Handicap Fizic din municipiul Roman. Proiectul Educațional **“Să dăruim bucurii semenilor noștri”** inițiat de Grădinița cu P.P. Nr.5 Roman, a fost un bun prilej de a veni în ajutorul unor copii săraci. In cadrul acestui proiect, preșcolarii din grădinița noastră au fost îndrumați să realizeze obiecte și jucării pe care să le vândă apoi în cadrul târgului special organizat. Banii obținuți au fost donați în favoarea unor copii aflați în dificultate.

Prin astfel de acțiuni am demonstrat că ne putem transforma din beneficiari în donatori, în ciuda situațiilor potrivnice din punct de vedere economico-social și că astfel, putem contribui și noi, într-o mică măsură, la soluționarea problemelor sociale din comunitatea noastră.

Voluntariatul și munca în echipă ne ajută să ne dezvoltăm capacități, aptitudini și atitudini necesare în sec XXI – spirit de inițiativă, toleranță, muncă în echipă, colaborare, implicare, solidaritate. Implicarea societății civile în acțiuni de voluntariat reprezintă o necesitate a zilelor noastre, căci, o comunitate puternică și unită, care respectă demnitatea oricărei persoane, găsește modalități de răspuns la nevoile tuturor membrilor săi.

STRATEGII DE COMUNICARE NONVERBALĂ ÎN DEZVOLTAREA COOPERĂRII DINTRE PRESCOLARI

Prof. înv. preșc. Mioara Amariei

Comunicarea nu presupune neapărat folosirea exclusivă a limbajului verbal. Comunicăm nonverbal cu ajutorul expresiilor feței, al gesturilor, al mișcărilor corpului. Comunicăm, deci și atunci când nu vorbim și pur și simplu dăm din umeri, schițăm un zâmbet, facem un semn cu un deget, cu mâna.

Căile de comunicare nonverbală sunt reacții pe care de multe ori nu le conștientizăm, dar care sunt evidente pentru cei din jur; alteori se poate recepționa mesajul din inflexiunile vocii interlocutorului, aceasta fiind cazul unor elemente de paralimbaj.

În grădinița de copii se pot practica exerciții și jocuri de comunicare nonverbală, prin care se dezvoltă și se extind relațiile de cooperare între preșcolari, stimulându-se totodată atenția și creativitatea copiilor. Pentru educatoare este foarte important să cunoască semnificația unor gesturi și atitudini corporale ale copiilor care pot traduce intenții, relații, trăiri; de mici, copiii utilizează coduri nonverbale, distincte, care la sosirea în grădiniță, au o importanță însemnată în succesul și integrarea lor în colectivitate.

În continuare voi prezenta câteva **jocuri, care pot fi utilizate cu succes în grădiniță, pentru favorizarea socializării:**

1. „Prima impresie”

2. „Cu cine ai făcut cunoștință?”

Gesturile și mimica sunt mai frecvente și mai numeroase la copil decât la adult. Diferite posturi faciale exprimă stări sufletești (mirare, bucurie, tristețe), pe care copiii le redau privindu-se în oglindă sau încercând să mimeze ceea ce i s-a sugerat.

Simpla trecere a palmei prin fața ochilor, urmată de schimbarea voluntară a mimicii, alternarea stărilor de veselie, tristete, uimire îi amuză pe copii.

„Măștile” ce exprimă diferite stări emoționale, pot fi confecționate împreună cu copiii și utilizate în jocuri de creație, în dramatizări și scenete.

Uneori pot apărea în comunicare anumite bariere ca: distorsionarea, omisiunea, supraîncărcarea, sincronizarea, fie în trimiterea mesajului, fie la nivelul receptării acestora. La vârsta preșcolară sunt evidente și destul de des întâlnite astfel de perturbări în comunicare. O privire amenințătoare din partea unui coleg, ridicarea palmei ori încheștarea pumnului traduc stări conflictuale gata să izbucnească. Cel amenințat își

manifestă nemulțumirea prin gesturi precum lăsarea bărbiei în piept sau\și încrucișarea brațelor. Mângâierea pe cap, atingerea umărului unui copil îmbufnat au darul să atenueze starea de nemulțumire, să-l determine pe cel supărat să își recapete buna dispoziție, confirmându-se astfel labilitatea trăirilor afective la vârsta preșcolară.

Acest lucru îl putem observa și în jocuri ca:

3. „Privește-mă în ochi!”

4. „Ce vezi în oglindă?”

5. „Fețe - fețe”

Limbajul trupului reprezintă o sursă importantă de informații despre relațiile ce se stabilesc între colegi.

În jocuri ca:

6. „Mima”

7. „În fața tăcerii”

8. „Alege-ți partenerul”

9. „Fă ce-ți arăt!”, copiii utilizează gesturi diferite pentru a-și manifesta simpatia – antipatia, atașamentul – respingerea. În funcție de atitudinea față de colegi, copiii indică cu degetul arătător sau întind palma în fața în semn de oprire, execută mișcări din cap cu semnificația „Da” sau „Nu”, iau o poziție „fermă” cu mâinile în șolduri.

Canalele nonverbale ne sugerează un avantaj extrem de larg de factori care contribuie la dezvoltarea relațiilor dintre copiii aceleiași grupe, precum și la extinderea relațiilor cu colegii din alte grupe/clase.

Pentru analizarea aspectelor cooperării din interiorul grupului de copii, în timpul rezolvării unei probleme comune, se pot organiza jocuri nonverbale prin care se dezvoltă interdependența pozitivă. Astfel sunt:

10. „Pătrate divizate”

11. „Tangram”

12. „Puzzle”, constituirea întregului (forma geometrică, imagine) jocuri care se realizează prin contribuția fiecărui participant, fără utilizarea exprimării verbale, copiii exersând cooperarea.

Printr-un joc exercițiu în care predomină comunicarea nonverbală:

13. „Cuburile” - fiecare copil trebuie să așeze piesele construcției după anumite reguli. Astfel ei învață să își aștepte rândul „în tăcere” utilizând doar mimica și gesturile. În astfel de jocuri se urmăresc respectarea inițiativei fiecărui participant, educarea stăpânirii de sine și aprecierea contribuției individuale la succesul colectiv. Împărtășirea succesului în grup capătă conotații deosebite, mai ales în

conjuctura în care niciunul nu apostrofează pe ceilalți, nu se manifestă verbal eventualele nemulțumiri, interesul individual se subordonează unui țel comun.

Un exercițiu care favorizează exprimarea grafică și dezvoltă responsabilitatea individuală este realizarea unui desen în grup. Fiecare membru contribuie la realizarea temei cu câte un element (exemplu: la tema „Iarna pe uliță ” un copil desenează derdelușul, alt copil schițează omul de zapadă, altul norii, altul fulgii de zapadă, altul o casuță, etc.... Acest tip de exercitiu poate fi aplicat și în activitățile de construcție, de masă, de artă).

În jocurile pe echipe și în jocurile concurs, în care echipa câștigătoare se bucură de propria-i reușită, educatoarea va avea grijă să-i îndrume pe copii să aprecieze și efortul echipei adverse. Egocentrismul este astfel înfrânt, echipa a doua va fi considerată ca ocupând locul al- II- lea și nu neapărat ca fiind învinsă.

Comunicarea verbală în acest sens (adresarea încurajărilor prin cuvinte) este însoțită de elemente nonverbale (zâmbete, strângerea pumnilor, strângeri de mână).

Iată cum în grădiniță se pot desfășura jocuri variate și antrenante în care privirea, mimica și gesturile predomină.

Prin diversitatea și natura activităților de comunicare nonverbal propuse, instituția preșcolară contribuie la procesul de cunoaștere, formare și educare prin interrelaționare, la adaptarea și socializarea copiilor, la dezvoltarea relațiilor de cooperare între aceștia.

Prof. învă. preșcolar Pavel Ana

Corectarea limbajului prin texte și poezii

Intrarea copilului în grădiniță constituie momentul de debut al vieții sale de individ independent. Copilul beneficiază de un mediu stimulat propice socializării, dezvoltării limbajului și comunicării sub toate aspectele, oferindu-i șanse de reușită în activitatea școlară.

Datorita unor cauze diverse și multiple, tulburările de limbaj se asociază frecvent, atunci când nu sunt corectate la timp, cu tulburări intelectuale, emoționale, de comportament și de personalitate. Cu timpul, se pot agrava și automatiza transformându-se în deprinderi și obișnuințe care marchează negativ conduita intelectuală și relațională a copiilor.

Pornind de la ideea că educarea limbajului reprezintă o preocupare permanentă pentru noi, cadrele didactice, având în atenție atât latura formativă dar și cea informativă, precum și argumentele de ordin psihologic și pedagogic, ne-a preocupat mereu găsirea modalităților optime de corectare a tulburărilor de limbaj ale preșcolarilor. Printre acestea se numără jocurile și exercițiile, versurile însoțite de imagini expresive, dialoguri pe diferite teme.

Iată câteva exemple folosite pentru exersarea pronunției unor consoane.

Pentru corectarea pronunției sunetului „R”- structuri consonantice

Greierașul cri-cri-cri

Are hainuțele gri,

O vioara și-un arcuș

Și un frac muiat în tuș.

Pentru corectarea pronunției sunetului „Ș”

Moș moș, Cocoloș

Duce-n coș, un cocoș

Moș, moș, Cocoloș

-Ce faci cu acest cocoș?

-Fac supîta, ciulama,

Să mâncăm cu toți din ea.

Pentru corectarea pronunției sunetului „Ț”

Furnicuța, hârnicuța

Cară sacul cu căruța.

E grăbită sărăcuț

Treaba să-și facă fuguța.

Pentru a fi cât mai plăcute și mai atractive exercițiile pentru corectarea pronunției, putem folosi texte, dialoguri din povești îndrăgite de copii, însoțite de personaje (măști, păpuși). Pentru corectarea pronunției sunetului „R” putem folosi povestea „**Ridichea uriașă**”:

PREZENTATORUL

Dragi copii, vă spun îndată

O poveste minunată:

Intr-o zi cu soare plină

S-a dus moșul în grădină

Să plivească și să scoată

Din pământ ridichi și ceapă.

Cum mergea el printre straturi

Să adune zarzavaturi

Dintr-o dată a văzut

Din pământ cum a crescut

O ridiche uriașă,

Mândră, roșie, fâloasă.

MOȘUL

Hei-rup, hei-rup!

Hai ridiche uriașă

Să te duc la mine acasă.

PREZENTATORUL

Dar, ridichii nici nu-i pasă

Din pământ nu vrea să iasă.

Pentru exersarea sunetului „S Și R” dialogul din povestea „ Coliba iepurașului”.

A fost odată o vulpe și un iepuraș. Vulpea trăia într-o colibă scobită în gheață iar iepurașul își făcuse o colibă din coajă de tei.

CÂINELE- *Hau, hau !! Ieși afară, vulpe vicleană!*

COCOȘUL *Cucurigu!*

VULPEA – *Când m-oi infuria*

Sunt cocoș

Și m-oi arăta,

Cu pinten roș,

Fărâme vă fac

Pe umăr țin coasa,

Și vă vin de hac!

Vulpea ticăloasă

S-o gonesc

din casă!

Pentru exersarea pronunției sunetului „Ț” putem folosi dialogul din povestea „Căsuța din oală”. Trecea pe câmp iepurele. Și văzând namila aceea de oală răsturnată, s-a oprit și a întrebat:

- Căsuță- căsuță, cine locuiește aici?
- Suntem noi : broasca-broșcuța și șoarecele-șoricelul

SOARECELE

- *Dar tu cine ești?*
- *Eu sunt fugarul de peste câmpuri și văi, iepurele. Mă lăsați și pe mine să stau cu voi?*

Toate aceste exerciții sub forma de joc însoțite de imagini expresive, viu colorate, cu personaje

cunoscute și îndrăgite de copii, (papuși de teatru, măști), repetate în timp și cu multă răbdare, duc la corectarea pronunției sunetelor aflate în diferite poziții în cuvinte.

Aceste exerciții pot fi efectuate atât individual cât și în grupuri mici în diferite momente ale zilei. Folosind aceste forme de activitate obținem îmbunătățiri evidente în corectarea tulburărilor de pronunție la preșcolari și înlăturarea timidității și nesiguranței în răspunsuri. Consider că terapia logopedică în grădiniță are

rezultate rapide și eficiente dacă educatoarele sunt interesate să colaboreze cu logopedul și dacă părinții se implică în actul educativ al copiilor.

Prof. inv. preșc. Căruntu Niculina

În logopedia contemporană se acordă o importanță deosebită efectelor pe care le au tulburările de limbaj în planul personalității și al comportamentului în general. Logopatul nu mai este tratat ca o simplă persoană cu handicap de limbaj, el este privit, în perspectiva educării atât în ceea ce privește corectarea tulburărilor de vorbire, cât și în ceea ce privește formarea și dezvoltarea personalității, capabilă să adopte comportamente integrative și adecvate sarcinilor activităților pe care le desfășoară.

Tulburările de limbaj, determină la o anumită vârstă dezorganizarea echilibrului personalității și dezordini comportamentale.

Aceste efecte negative pornesc de la neparticiparea și neadaptarea la viața de colectiv, manifestă rețineri în vorbire, inhibiție în desfășurarea activității, ajungând până la dezorganizarea personalității. Cu cât tulburările de limbaj sunt mai grave și acționează la o vârstă când persoana face eforturi considerabile pentru afirmarea sa în planul vieții sociale, cu atât efectele negative sunt mai mari, iar tulburările de personalitate sunt mai accentuate.

Influența tulburărilor de vorbire asupra personalității copilului

Dacă în perioada preșcolară, copiii dau puțină importanță tulburărilor de vorbire, la școlari și mai cu seamă la puberi și adolescenți, existența acestora poate determina trăirea unor adevărate drame. Dacă avem în vedere că fiecare stadiu de dezvoltare cronologică a copilului se caracterizează printr-o serie de particularități specifice, putem înțelege mai bine ce înseamnă, pentru copil, existența unei tulburări de limbaj și ce efecte poate să producă asupra structurilor fragile, caracteristice perioadei respective.

Copiii de vârstă școlară mică, la care se întâlnesc dislalii și disgrafii în proporție relativ mare, manifestă receptivitate față de părerile persoanelor din jur și exigență față de propria lor comportare și relaționare cu colegii și cu adulții. Existența tulburărilor de limbaj îi împiedică să se simtă degajați și să-și exprime gândurile și ideile pe măsura posibilităților lor intelectuale. Acestea îi face să fie nervoși, deprimați și să treacă ușor de la o stare afectivă la alta.

Și persoanele adulte suportă greu tulburările de limbaj și nu pot înțelege că frământările în care se zbat nu contribuie la corectarea vorbirii, ci dimpotrivă, au consecințe negative.

Tulburarea de limbaj poate constitui un factor stresant, atunci când subiectul nu găsește înțelegerea necesară față de dificultatea sa în vorbire sau când acesta nu întrevede perspectiva corectării.

În asemenea situații, subiectul trăiește emoții - șoc, stări prelungite și dureroase, manifestă nesiguranță nu numai în vorbire, dar și în alte activități; apare surmenajul fizic și intelectual, care își pune amprenta pe întreaga activitate.

Comportamentul dislalicului, nu se manifestă prin stabilitate, ci prin mari oscilații de la o situație la alta sau în funcție de perceperea unor stimuli care au o semnificație redusă pentru alte persoane, dar pe care logopatul îi amplifică și îi recepționează ca factori negativi. De aici, rezultă că trăsăturile de personalitate sunt foarte fragile și instabile. În studiul personalității, psihologii au avut întotdeauna în vedere și deteriorarea acesteia ca urmare a acțiunii unor factori stresanți. Personalitatea logopatului se poate dezorganiza, iar în conversație apar reținerea și teama de vorbire, ceea ce creează o stare de inerție, de rigiditate. Teamă de a vorbi se întărește sub forma unor legături durabile și obsedante și, astfel poate apărea bâlbâiala, pe fondul dislaliei sau a altei tulburări de limbaj.

În unele cazuri, asemenea situații pot amplifica tulburările de vorbire prin apariția unui mutism selectiv ce comportă, la copii, rămânere în urmă în planul dezvoltării limbajului, izolarea și subaprecierea propriilor posibilități. Odată cu intrarea în școală a copilului dislalic, tabloul manifestărilor psihice se complică tot mai mult. Solicitarea copilului de a vorbi în fața colectivului de elevi și neputința lui de a se

exprima corect îi provoacă o stare de oboseală intelectuală și fizică, hipersensibilitate afectivă și refuzul de a mai răspunde, de tema să nu greșească.

În funcție de particularitățile temperamentale, de vârstă, de educație și de dezvoltare mintală, tulburările de vorbire pot provoca și o excitație psihomotorie, manifestată prin agitații permanente. La alți logopați , pot apărea manifestări inhibitive, care duc la un comportament rigid, uniform și fără un activism adecvat momentelor respective.

În general, tulburările comportamentale sunt provocate de conflicte lăuntrice, de frământări interne, în cazul în care subiectul nu întrevede rezolvarea situației sale dificile. Când conflictele se prelungesc și devin cronice, ele influențează negativ formarea caracterului logopatului și nu-i stimulează dezvoltarea psihică. La subiecții cu tulburări de vorbire, apar contradicții în rezolvarea problemelor și în studierea modalităților de acțiune mintală și practică.

Corectarea unor asemenea comportamente, cât și a personalității, se face concomitent cu activitățile logopedice care acționează direct asupra corectării tulburării de limbaj. Progresele înregistrate în corectarea logopatiei influențează, pozitiv, evoluția personalității, ca și invers: logopații, capabili să înțeleagă caracterul tranzitoriu al tulburării respective, capătă încredere în corectarea acestuia, fac eforturi susținute în activitățile educative, reușind, astfel, să obțină rezultate încurajatoare într-un timp relativ scurt.

Prof. înv. preșc. Onofrei Smaranda

**„Cel mai puternic argument pentru interdisciplinaritate este
chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline”**

(J. Moffet)

Promovarea *interdisciplinarității* constituie un element definitoriu al progresului cunoașterii. În lucrarea „*Programe de învățământ și educație permanentă*” autorul L.D. Hainault aprecia că: „Se acordă mai multă importanță omului care merge, decât drumului pe care îl urmează. Disciplinele sunt invadate de un gigantism care le înăbușă, le abate de la rolul lor simplificator și le închide în impasul hiperspecializării. Inconveniente tot mai evidente ale compartimentării, necesitatea din ce în ce mai manifestă a unor perspective globale și contestarea unui devotament față de obiect care face ca omul să fie uitat, au dus treptat la conceperea și la promovarea a ceea ce s-a numit *interdisciplinaritate*”.

Problema *interdisciplinarității* a preocupat filozofii și pedagogii încă din cele mai vechi timpuri: sofistii greci, Plinius, Comenius și Leibnitz, iar la noi Spîru Haret, Iosif Gabrea, G. Găvănescu și, dintre numeroșii pedagogici ai

perioadei contemporane, amintim pe G. Văideanu. În opinia acestuia, *intredisciplinaritatea* „împlică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și între diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic”.

Interdisciplinaritatea este o formă de cooperare între discipline științifice diferite, care se realizează în principal respectând logica științelor respective, adaptate particularităților legii didactice și-l ajută pe elev în formarea unei imagini unitare a realității, îi dezvoltă o gândire integratoare.

Interdisciplinaritatea se impune ca o exigență a lumii contemporane supusă schimbărilor, acumulărilor cognitive în diferite domenii ale cunoașterii.

În perioada contemporană, reforma conținuturilor învățământului românesc a creat cadrul unor transformări la nivelul curriculumului, între care se distinge perspectiva interdisciplinară.

Educația viitorului

Interdisciplinaritatea - aspect inovator al sistemului de învățământ modern

Interdisciplinaritatea se referă și la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare sau finalizare, adaptate în accord cu particularitățile de vârstă și particulare ale copiilor. Totodată, ea reprezintă o modalitate de organizare a conținuturilor învățării, cu implicații asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor și proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învățământ și care facilitează contextualizarea și aplicarea cunoștințelor dobândite.

În procesul de învățare demersuri interdisciplinare la nivel minimale obligatorii, sugerate chiar în învățământ sau de programele de ariilor curriculare. În înfăptuirea modern, formativ, se consideră prec interdisciplinară o condiție impor cunoștințelor de la diferitele obiect contribuie substanțial la realizarea e la formarea și dezvoltarea flexibil capacității lor de a aplica cunoștin corelarea cunoștințelor fixează și sis bine cunoștințele, o disciplină o aju fie mai bine însușită.

Legătura dintre discipline se nivelul conținuturilor, obiectivelor, un mediu propice pentru ca fiec exprime liber, să-și exprime liber lucreze în echipă sau individual.

În învățământul preuniversitar, (cf. Văideanu, 1988) se pot identifica trei direcții ale interdisciplinarității :

- ☞ la nivel de autori de planuri, programe, manuale școlare, teste sau fișe de evaluare;
- ☞ puncte de intrare accesibile profesorilor în cadrul proceselor de predare – evaluare (în acest caz programele rămân neschimbate);
- ☞ prin intermediul activităților nonformale sau extrașcolare.

Intervenția profesorului determină corelații obligatorii prevăzute de programele școlare și impuse de logica noilor cunoștințe, fapt ce duce la interdisciplinaritate.

Se pot elabora proiecte de lecții a două sau mai multe discipline (Cunoașterea mediului – Matematică, Cunoașterea mediului – Limbă și comunicare, Limbă și comunicare – Artă sau Cunoașterea mediului – Limbă și comunicare - Artă etc.).

<i>Interdisciplinaritatea este</i> cooperare între discipline diferite cu problematică, a cărei complexitate surprinsă decât printr-o convergență și prudentă a mai multor puncte (<i>Pedagogie</i>, Cucoș Constantin). Ea implică și folosirea unor conexiuni între limbaje cu scopul diminuării diferențelor dintre disciplinele de învățământ, clasice.	<i>Interdisciplinaritatea se mai poate baza și pe :</i> 1. cultura bogată, interdisciplinară a profesorului; 2. pe echipe de profesori cu specialități diferite, care să predea „în echipă”, (fie numai un grup de discipline, predate la aceeași clasă, fie aceleași discipline urmărite pe orizontală și pe verticală).
---	---

La nivel de reflecție și de elaborare curriculară, profesorii de discipline diferite trebuie să realizeze planificări și proiecte de activitate didactică în comun, în raport cu unele criterii și principii pedagogice asumate de către toți. Există și dificultăți în lipsa competențelor de colaborare, de cooperare și de lucru în echipă.

De exemplu, curriculum-ul de *Științe* oferă un punct de plecare în predarea integrată a disciplinelor din aria curriculară *Matematică și Științe ale naturii*.

Pe lângă competențele ce se urmăresc a fi formate prin curriculum-ul de *Științe*, se adaugă și însușirea unor aptitudini precum:

- ☞ grija față de mediul natural;
- ☞ interesul pentru explicarea rațională a fenomenelor din mediu;
- ☞ stimularea curiozității și a inventivității în investigarea mediului apropiat.

În scopul formării acestor competențe și atitudini, se vor valorifica cunoștințe privind mediul natural, individul, grupul de indivizi, relațiile dintre indivizi și dintre indivizi și mediu, fenomenele și interacțiunile specifice acestora, modificările mediului ca urmare a intervenției omului. Structurarea se poate realiza pe teme, în care se pot face legături cu subiecte abordate în cadrul altor domenii:

- ❖ Relațiile omului cu alte viețuitoare; ❖ Poluarea mediului;
- ❖ Interacțiunea plantelor cu aerul, apa, solul și intervenția omului.

Un conținut școlar structurat interdisciplinar este mai adecvat realității descrise și asigură o percepere unitară și coerentă fenomenelor. Astfel avantajele *interdisciplinarității* sunt multiple:

- a. Permite copilului să acumuleze informații despre obiecte, procese, fenomene care vor fi aprofundate în anii următori ai școlarității;
- b. Clarifică mai bine o temă făcând apel la mai multe discipline;
- c. Creează ocazii de a corela limbajele disciplinelor școlare;
- d. Permite aplicarea cunoștințelor în diferite domenii;
- e. Constituie o abordare economică din punct de vedere al raportului dintre cantitatea de cunoștințe și volumul de învățare.

Predarea interdisciplinară pune accentul simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoțională, socială, fizică și estetică. Interdisciplinaritatea asigură formarea sistematică și progresivă a unei culturi comunicative necesare elevului în învățare, pentru interrelaționarea cu semenii, pentru parcurgerea cu succes a treptelor următoare în învățare, pentru învățarea permanentă.

Dezvoltarea empatiei la preșcolari

Vârsta preșcolară constituie o perioadă în care se produc însemnate schimbări în viața afectivă a copilului. Emoțiile și sentimentele preșcolarului însoțesc toate manifestările lui, fie că este vorba de jocuri, de cântece, de activități educative, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulți. Ele ocupă un loc important în viața copilului și exercită o puternică influență asupra conduitei lui. Emoțiile pot fi pozitive și negative.

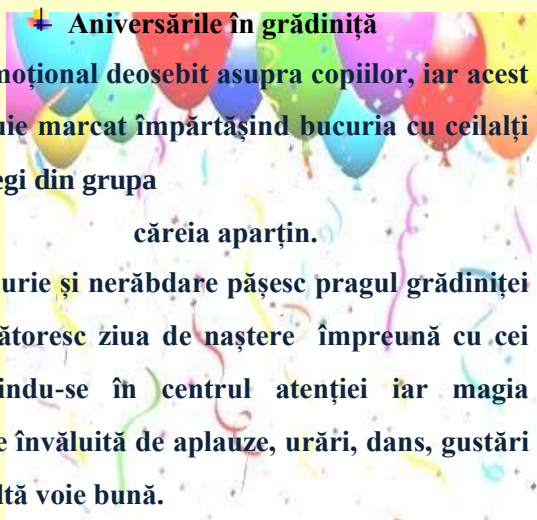
Datorită dezvoltării intense a limbajului, copii pot identifica și denumi majoritatea emoțiilor, se dezvoltă **empatia**, adică **abilitatea de a fi interesați și de a înțelege emoțiile celorlalți**. Expresia adecvată a emoțiilor este foarte importantă în cadrul interacțiunilor sociale, deoarece contribuie la menținerea lor.

Identificarea emoțiilor

În grupa mea preșcolarii pentru a identifica corect o emoție, au învățat să utilizeze informații parțiale obținute din expresia facială pentru a genera ipoteze despre emoția care e prezentată, să traseze caracteristicile fizice observate în categorii pentru a denumi categoria și preciza comportamentul celorlalți. Preșcolarii denumesc expresii faciale cu mai multă precizie decât descriu cauzele și consecințele emoțiilor.

✚ Aniversările în grădiniță

au un impact emoțional deosebit asupra copiilor, iar acest eveniment trebuie marcat împărtășind bucuria cu ceilalți prieteni sau colegi din grupa

căreia aparțin.

Cu emoție, bucurie și nerăbdare pășesc pragul grădiniței cei care-și sărbătoresc ziua de naștere împreună cu cei dragi, ei simțindu-se în centrul atenției iar magia momentului este învăluită de aplauze, urări, dans, gustări delicioase și multă voie bună.

Jocurile de rol pe diferite teme determină copiii să interpreteze diferite stataturi sociale fiind o modalitate eficientă de educare a comportamentelor și atitudinilor. Jocuri ca: •De-a aniversarea,

De-a magazinul, De-a grădinița, • De-a doctorul, etc. pun copiii în situația de a relaționa între ei, îi activează din punct de vedere cognitiv, afectiv și motric-actional, îi învață să negocieze în repartizarea rolurilor, să accepte părerile celorlalți.

Interacțiunile dintre participanți permit autocontrolul conduitei, comportamentului, înlăturarea pornirilor negative, dominatoare. Apar situații problematice care favorizează înțelegerea complexă a situației și determină cooperarea,

participarea activă a tuturor partenerilor în găsirea soluțiilor.

însuși”. Și totuși, câteva lucruri esențiale îi fac să fie asemenea: toți au nevoie de dragoste, de securitate, de îngrijire și de exercițiu. Toți simt nevoia de recunoaștere și acceptare.

Înțelegerea factorilor cauzali în situațiile emoționale se îmbunătățește în timpul preșcolarității. Copiii

încep să utilizeze informațiile contextuale în experiențele de zi cu zi pentru a înțelege emoțiile de bază – frică, furie, tristețe, fericire – și de ce anume apar ele. Înțelegerea causalității emoțiilor poate fi educată la copii prin discuții despre situațiile în care o persoană are o anumită reacție emoțională. Înțelegerea consecințelor unei emoții se referă la capacitatea unui copil de a-și imagina ce se va întâmpla după exprimarea unei emoții. Identificarea consecințelor exprimării emoțiilor este extrem de utilă în situații speciale.

Fiecare copil este diferit și nu poate fi comparat „decât cu sine

Poveștile sunt o formă eficientă de educare a copiilor. Literatura pentru copii abundă de teme în care eroii pozitivi dau dovadă de toleranță, cooperare, iubire de semenii, curaj, responsabilitate. Ele dezvoltă creativitatea, capacitatea de expresie a copiilor, provoacă trăiri puternice.

OPTIONALUL "CODUL BUNELOR MANIERE"

Prof. înv. preșc. Irina Petronela Scorțescu

Exemple de bune practici

Motto: “ Bucuria de a avea copii să o legăm de datoria de a-i forma oameni de valoare.”

Maria Montessori

Bunele maniere sunt apanajul omului care își cunoaște exact locul în lumea în care trăiește, de aceea m-au determinat pe mine ca educatoare, să elaborez acest opțional la nivel II, care are menirea să influențeze comportamentul moral al preșcolarului mic, să-l inițieze cu materialele fundamentale ale vieții: binele, frumosul, morala, credința și iubirea. Bunul simț, buna cuviință și comportamentul corect în societate nu pot fi separate de moralitate, căci o conduită frumoasă este morală, iar ceea ce este moral este frumos. Între ele, politețea se constituie într-un imperativ al conviețuirii sociale, atitudinea pe care o presupune rămânând un îndemn pentru respectarea regulilor de conviețuire socială.

Bazele discernământului dintre bine și rău se învață încă din copilărie, în funcție de reacțiile pozitive ori negative ale persoanelor importante din viața copilului la comportamentul acestuia. De aceea, e foarte important ca, alături de părinți, și celelalte componente ale universului în care trăiește copilul (copiii, grădinița, televiziunea, educatoarele) să influențeze nemijlocit prin conduita lor percepția copiilor privind normele după care funcționează viața în societate.

Creând premisele unor deprinderi civilizate și de politețe la copii, ei pot sesiza singuri discrepanțele între comportamente corecte, agreeate în societate și situațiile extreme, negative. Numai astfel vor putea discerne singuri în situațiile diverse pe care i le va ridica societatea.

Din punct de vedere al aspectului didactic, l-am conceput cu desfășurare transdisciplinară, având ca punct de plecare categoriile de activități: Educație pentru societate, Educarea limbajului, Activități practice și elemente de activitate casnică și l-am gândit cu aplicare pe parcursul unui an școlar, 20132014.

Ca forme de organizare, activitățile acestui opțional sunt sub formă de joc, combinație de

activități și debateri libere, concursuri, jocuri de rol, jocuri didactice împletite cu activități practice menite a trezi curiozitatea și dorința copiilor de participare.

În continuare voi prezenta un model de activitate opțională:

Grupa: mijlocie

Tema: „Scufița Roșie” de Frații Grimm Cum am organizat:

Tipul activității: consolidare de cunoștințe

Scopul: Dezvoltarea creativității și expresivității limbajului stimulând curiozitatea pentru investigarea acestuia și transpunerea experienței socio-cognitive în ipostaze ale vieții sociale.

Obiective operaționale:

- O1 - să se identifice cu rolul pălăriei
- O2 - să recunoască greșelile făcute de fetiță spre casa bunicii
- O3 – să exprime în mod personal înțelegerea povestirii
- O4 - să precizeze evenimentele în succesiunea lor, pe baza imaginilor
- O5 - să realizeze din imaginație un alt final al poveștii *Modalități*

de stimulare a potențialului creativ:

- a) *Metode, tehnici și procedee:* povestirea, conversația euristică, explicația, exercițiu - joc, metoda pălăriilor gânditoare,
- b) *Mijloace de învățământ:* 6 pălăriuțe (albă, roșie, neagră, galbenă, verde, albastră), imagini din poveste, siluete ale personajelor, coșuleț, scufie.

Desfășurare

- Educatoarea prezintă situația, care este formulată cât mai concis, pentru a fi înțeleasă de copii, le comunică copiilor rolurile fiecărei pălării.

- *Pălăria albă* - deține informații despre subiectul pus în discuție – informează.
- *Pălăria roșie* - își exprimă emoțiile, sentimentele față de personaje – spune ce simte.
- *Pălăria neagră* - este criticul, prezintă posibile riscuri, greșeli la soluțiile propuse exprimă

doar

judcăți negative - identifică greșelile.

- *Pălăria galbenă* - este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, explorează optimist posibilitățile, creează finalul – efortul aduce beneficii.

- *Pălăria verde* - oferă soluții alternative, idei noi, caută alternative (Ce trebuie făcut?) – generează idei noi.

- *Pălăria albastră* - este liderul, conduce activitatea. Este pălăria responsabilă de moderarea discuțiilor, de tragerea concluziilor – clarifică/alege soluția corectă.

- Copiii discută cazul, ținând cont de culoarea pălăriei care le definește rolul.
- La propunerea educatoarei se vor forma 6 grupuri, care vor primi fiecare câte o pălărie gânditoare.
- Educatoarea le prezintă sarcina: - să povestească „Scufița Roșie” în conformitate cu rolurile și cu semnificația culorii pălăriuțelor.

- Copiii dezbate situația, ținând cont de culoarea pălăriei care le definește rolul.

- ✓ Pălăria albă - redă pe scurt conținutul poveștii.

- ✓ Pălăria albastră - caracterizează cele 2 personaje - Scufița Roșie: veselă, prietenoasă, bună la

suflet, gata să sară în ajutor, dar neascultătoare; și lupul: rău, lacom, șiret, preocupat să pară sensibil la situația bunicii.

- ✓ Pălăria roșie - demonstrează dragostea Scufiței Roșii față de mama, bunica, flori, animale, cum îi plăcea să se joace în pădure, își exprimă compasiunea față de bunica, bucuria pentru acțiunile vânătorului și supărarea față de lup.

- ✓ Pălăria neagră - critică atitudinea Scufiței Roșii, care trebuia să asculte sfaturile mamei și să

ajungă repede la bunica bolnavă, care nu trebuia să aibă încredere în animale, să dea informații despre intențiile ei, care este supărată pe vicleșugul lupului.

- ✓ Pălăria verde - elaborează variante de acțiune pentru Scufița Roșie: dacă dorea să ofere flori

bunicii, trebuia să-i ceară mamei să-i cumpere un buchet; dacă dorea să culeagă flori, trebuia să-i ceară mamei să o însoțească în pădure etc.

- ✓ Pălăria galbenă - găsește alt final: știind că trece prin pădure, Scufița Roșie refuză să meargă la

bunica; fetița nu ascultă de lup; lupul îi arată drumul cel mai scurt spre casa bunicii; lupul, aflând că bunica este bolnavă, o ajută pe fetiță să culeagă flori; animalele din pădure o sfătuiesc pe Scufița Roșie să nu asculte de lup etc.

- În finalul activității se fac aprecieri și se împart stimulente copiilor.

Opționalul prezentat poate fi atractiv pentru copii și familiile acestora, oferind o doză sporită de libertate și responsabilitate. Prin tot ce au specific, activitățile de educație moral-civică, acestea permit copilului să înțeleagă realitatea cotidiană, să-i înțeleagă exigențele și să acționeze în modul său propriu și creator, în lumea în care trăiește. În acest climat, copilul capătă încredere în forțele proprii, încât orice acțiune antrenează la exersare, inclusiv forțele creative existente.

În grădiniță se urmărește dezvoltarea personalității și pregătirea copilului pentru școală. Stimulându-i potențialul creativ îi stimulăm personalitatea.

Educația copiilor supradotați

Prof. inv. preșc. Onofrei Smaranda

Supradotarea este o manifestare umană deosebită, cu multiple fațete, având ca element comun excepționalitatea și fiind realizată prin combinarea unor capacități intelectuale și aptitudini deosebite cu anumite trăsături de personalitate, sub efectul condițiilor unui mediu socio-familial-cultural favorizant.

Copiii supradotați nu constituie un grup populațional omogen. Nu se poate vorbi de un profil psihologic unic. Totuși, copiii supradotați constituie un grup aparte, care se diferențiază prin caracteristicile de personalitate, stil de învățare, mod de relaționare cu semenii etc. Ei trebuie considerați persoane cu nevoi speciale, tocmai pentru că sunt speciali.

Copilul supradotat este caracterizat de o capacitate intelectuală superioară mediei, cu diferențe cognitive atât la nivel cantitativ, cât și calitativ, o maturitate mai accentuată, dezvoltare a capacității metacognitive la o vârstă timpurie (aproximativ 6 ani) și intuiție în rezolvarea problemelor, talent creativ și motivație intrinsecă pentru învățare, precocitate și talent.

Educația copiilor supradotați nu este o educație elitistică, ea nu se adresează unui procent redus din educația școlară, ci, prin programele de acumulare, accelerare și îndrumare, sunt promovate, formate și dezvoltate abilitățile naturale și potențialele tuturor categoriilor de copii. **Educația copiilor supradotați reprezintă un sistem de educație alternativă.** O alternativă educațională poate și trebuie să fie orientată către principii de dotare intelectuală, respectiv emancipare, și nu manipulare.

Declarația de la Lisabona respectă toate principiile enunțate și exprimate clar de zeci de ani de sistemul de educație a copiilor supradotați. Educația copiilor supradotați nu vine în contradicție, ci se suprapune și respectă sistemul de învățământ existent, însă se bazează pe un curriculum, programe și metodologii de învățământ și practică ce pot îmbogăți oferta grădinițelor, școlilor, liceelor și universităților, la alegerea acestora.

Acești copii necesită servicii educative superioare celor ce se găsesc, de regulă, în programa școlară, în vederea realizării contribuției lor față de sine și față de societate. Este posibil ca acești copii capabili de realizări înalte să nu-și fi demonstrat încă potențialul printr-un randament înalt, de aceea este foarte importantă identificarea lor de către persoane calificate profesional.

Este esențial să fie luat în considerare conceptul de supradotare în toate formele sale de manifestare, pentru dezvoltarea unui sistem potrivit de servicii, pentru cea mai bună educare a elevilor cu potențial variat și multiplu. Profesorul american Tannenbaum introduce **conceptul de șansă** - care presupune întâlnirea copilului-supradotat cu persoana care să-l descopere și să-l orienteze.

Toate aceste caracteristici sunt utilizate în educația copiilor înzestrați, iar evaluarea progresului se face pe toate aceste direcții. Psihologul american Joseph Renzulli, cunoscut pentru activitatea sa notabilă în domeniul copiilor supradotați, a cuprins toate aceste direcții în formula simplă a celor trei cercuri, ce caracterizează: inteligența, creativitatea și atingerea țelurilor propuse.

Importanța identificării timpurii a copiilor numiți de specialiști *gifted*, este primordială și constă tocmai în faptul că majoritatea explicațiilor despre diferențele dintre potențialitate și situația de supradotat își îndreaptă factorii familiari și oportunitățile educative și profesionale spre diferențele substanțiale din mediile favorabile timpurii.

Există diverse obstacole care pot împiedica un specialist să identifice un copil cu aptitudini înalte, iar acesta să treacă neobservat, datorită unor așteptări stereotipe de randament ridicat, false așteptări, lipsa motivației din partea elevului pentru participarea la o educație standardizată, încercarea de a nu-și trăda înaltele abilități, neputințele, comportament inadecvat și timiditate. Atât sprijinul părinților, cât și cel al profesorilor se impun a fi decisive în dezvoltarea talentului copilului supradotat. Observațiile empirice și studiile de caz sugerează că trebuie să examinăm atitudinile părinților în educația și dezvoltarea copilului în primii ani de viață.

Educarea copiilor supradotați și integrarea socială a tinerilor și adulților supradotați devin din ce în ce mai mult priorități mondiale. Majoritatea țărilor au investit eforturi și resurse pe aceste două direcții, reușind să se dezvolte economic și să deschidă noi câmpuri de cercetare în domeniu.

Cele mai profunde studii educative au fost integrate în metodologii de lucru sub conceptul de *gifted education* și, în acest moment, ele se adresează unui număr din ce în ce mai mare de copii care prezintă potențiale de dezvoltare a abilităților personale.

Punctul de inflexiune care a fost creat de schimbarea atitudinii clasice față de supradotați a creat o diferență specifică vizibilă în multe domenii.

Este timpul ca și România să facă acest pas hotărâtor ca o alternativă de ridicare pe termen mediu a gradului de profesionalism și de responsabilitate, de corectitudine a soluțiilor și de rigoare a deciziilor, de finalizare a proiectelor și de micșorare a risipei de resurse umane și materiale.

Cum spune un proverb românesc „Omul sfințește locul”, așa că trebuie să investim în oamenii ce pot reîntoarce investiția și pot multiplica experiența pozitivă.

*„Tot ceea ce este valoros într-o societate umană
depinde de oportunitatea acordată individului de a se
dezvolta. Tot ceea ce este grandios și plin de inspirație
este creat de individul ce poate lucra în largul său.”*

Albert Einstein

Pagina Micului Creștin *Importanța educației religioase în dezvoltarea copiilor*

Educația religioasă a preșcolarului

Prof. Religie Onofrei Marinela

Educația religioasă la preșcolari presupune, în primul rând, familiarizarea copiilor cu domeniul religiei. La vârsta la care încep întrebările, majoritatea copiilor își exteriorizează nelămuriri legate de spiritualitate. „Cine este Dumnezeu?”, „De ce nu pot să-L văd?”, „Unde este Dumnezeu?”.

Mulți copii pregătesc un lung șir de întrebări legate de religie, spiritualitate și puterea divină. Aceasta este o dovadă că acele gânduri și sentimentele legate de spiritualitate fac parte din procesul de creștere la fel de mult ca și dezvoltarea fizică, mentală sau emoțională.

Elevii mici pot cunoaște astfel aspecte legate de cele mai importante elemente sau aspecte ale propriei credințe religioase, precum și modul în care aceasta îl poate ajuta în luarea unor decizii legate de atitudini și comportamente față de semenii sau față de sine.

Rolul religiei la vârstele mici este recunoscut și susținut de teoreticienii și practicienii din domeniul educației, care evidențiază importanța educației religioase în formarea propriei identități a elevilor, ca premisă pentru formarea unei personalități armonioase, aspectele legate de credințe și convingeri fiind un element important al respectivului demers.

Educația nu constă numai în a combate pornirile rele, greșite ale unui copil, ci și în a-l obișnui de mic să urmeze binele. Încă de la cea mai mică vârstă, copilul manifestă anumite predispoziții spre latura creștină, care implică comportamente spirituale, el având reale trăiri religioase, care însă nu pot lua forma unei manifestări exterioare. Această aplecare către tot ce înseamnă lege morală se poate cultiva și dezvolta printr-o îndreptare pe măsură.

Este cunoscut faptul că în copilărie orice om poate fi ușor educat moral, iar deprinderile bune formate de timpuriu rămân de multe ori valabile pentru întreaga viață.

Vârsta copilăriei reprezintă terenul cel mai bun pentru a semăna Cuvântul lui Dumnezeu, deoarece este un teren curat. Este vârsta la care orice rugăciune mică este trăită, prinde viață pe buzele curate ale micuților creștini.

Ce poate fi mai util și mai frumos transmis către sufletul copilului decât imaginile supreme ale binelui, cinstei și purității reprezentate de Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Care le poruncește creștinilor să dea copiilor educație spirituală din cea mai fragedă vârstă: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor“ (Matei 19, 14).

Pe lângă însușirea principalelor învățături de credință, reguli, tradiții și evenimente religioase ale Bisericii Ortodoxe, cei mici dobândesc și deprinderi, obișnuințe spirituale, care îi înalță, îi fac mai buni, mai respectuoși, mai responsabili.

Angajarea copiilor în dialoguri pe diferite teme poate fi considerată un solid suport al deschiderii spre împărtășirea cunoașterii, a emoțiilor și sentimentelor nu doar în relația profesorului cu copiii, ci și în situații de relaționare între aceștia și, de ce nu, și dincolo de școală, în relația copil-părinte.

Din moment ce copilul va face cunoștință cu modul de viață religios și cu etica creștină, va fi mai protejat de lucrurile care i-ar putea aduce o serie de probleme și va adopta un model de comportament pozitiv chiar și față de noi.

Deficiențele de somn la copiii mici

Medic pneumolog, Anti Lavinia, Spitalul „Pneumologie”, Iași

Copilul dumneavoastră are probleme cu somnul? Știm cu toții că un somn odihnitor este necesar pentru a vindeca și repara corpul. Dar rapoarte recente de sănătate sugerează că mulți copii din SUA sunt cronic lipsit de somn. Spre exemplu, într-un sondaj național, cercetătorii au descoperit că mai mult de doi din trei copii cu vârsta sub 6 ani, s-au confruntat cu unele probleme de somn.

Într-un studiu revelator de la Northwestern University Medical Center, oamenii de știință au urmat modele de somn ale 510 copii între 2 și 5 ani. Studiul a evidențiat că mai puțin somn pe timp de noapte echivalează cu mai multe probleme de comportament în timpul zilei. Alte studii au corelat somnul insuficient cu rezultate nesatisfăcătoare la obiecte precum matematica, citirea și scrierea. În plus, unele studii arată că copiii cu tulburări de somn au mai multe simptome depresive și tulburări de anxietate. Ca și în cazul adulților, există tot felul de motive pentru care copiii nu dorm bine.

Există diferite tipuri de probleme de somn la copii?

Problemele de somn sunt clasificate în două categorii majore. Prima este **disomnia**. La copii, disomnia poate include: dificultăți de inițiere a somnului, tulburări de menținere a somnului, igienă inadecvată a somnului, sindromul de somn insuficient, sforăitul și apnea de somn obstructivă (OSA). Cea de-a doua categorie de tulburări de somn este **parasomnia**. Exemplele frecvente de parasomnii includ: somnambulism, terorele nocturne, coșmaruri, tulburări de mișcare ritmică.

Ce este insomnia?

Insomnia este o perturbare a ciclului de somn, care include dificultăți în a adormi, dificultatea de a rămâne adormit și treziri dimineață devreme. La copii, insomnia poate dura câteva nopți sau poate fi pe termen lung, de săptămâni. Copiii cu anxietate de somn pot avea insomnie. Alți factori care declanșează insomnia includ stresul de zi cu zi sau cronic, dureri sau probleme de sănătate mintală. În cazul în care copilul dumneavoastră are insomnie, vă amintesc unele lucruri pe care le puteți face:

Încercați să identificați factorii de stres. De exemplu, temele suplimentare, problemele cu prietenii sau o mutare într-un nou cartier poate provoca anxietate pe timp de noapte.

Stabilirea unui program clar și fix de somn, care permite copilului să se relaxeze înainte de a se stinge lumina.

Ce înseamnă dacă un copil sforăie tare?

Unul din fiecare 10 copii sforăie în mod obișnuit. Sforăitul poate fi cauzat de diferite probleme. De exemplu, congestia nazală cronică, vegetațiile adenoide mărite sau amigdalele mari care blochează căile respiratorii pot cauza sforăitul. În timpul sforăitului, mușchii care sprijină deschiderea căilor respiratorii superioare se relaxează. Țesutul suplimentar dintre cerul gurii și omușor - piesa cărnosă care atârna de la cerul gurii - vibrează cu fiecare respirație. Aceste vibrații de fapt cauzează sunetul numit „sforăit”. La unii copii, există tendința de închidere a căilor respiratorii. Îngustarea căilor respiratorii provoacă turbulențe și zgomotele sforăitului. Sforăitul poate fi inofensiv. Dar poate duce, de asemenea, la calitate slabă a somnului și schimbări în ciclul somn-veghe al copilului. Din cauza somnului agitat și trezirilor frecvente, este diminuată vigilența în timpul zilei care poate duce la schimbări dramatice în starea de spirit și de energie. Unii copii care sforăie ar putea avea o problemă mult mai gravă numită apnee de somn obstructivă sau OSA .

De cât somn au nevoie copiii?

Experții în domeniu, consideră că copiii de vârste elementare ar trebui să doarmă 10 până la 11 ore de somn în fiecare noapte. Copii de vârstă preșcolară ar trebui să doarmă aproximativ 11 sau chiar 13 ore pe noapte.

Cum pot rezolva problemele de somn ale copilului meu?

În cazul în care copilului dumneavoastră îi este somn când merge pe jos, urinează în pat sau se confruntă cu alte tulburări de somn, cum ar fi terori nocturne, discutați cu medicul copilului dumneavoastră. Uneori, stresul emoțional este principala cauză. În cele mai multe cazuri de stres emoțional, problema poate fi ușor de rezolvat cu câteva intervenții comportamentale. În cazul în care copilul dumneavoastră suferă de alergii sau astm, asigurați-vă că tratamentul medicamentos este luat în mod corespunzător. Din nou, medicul copilului dumneavoastră este cea mai bună sursă pentru problemele de somn ale copilului.

Ce este un studiu de somn?

Un studiu de somn sau polisomnografia poate fi recomandat în momentul în care acesta manifestă somnolență excesivă în timpul zilei, problemele la adormit sau OSA. Studiul de somn va ajuta să determinați dacă copilul dumneavoastră are o problemă, cum ar fi sforăit pur, apnee obstructivă de somn, sindromul picioarelor neliniștite sau o altă problemă de somn. Aceste tulburări pot necesita tratament specific pe care medicul copilului dumneavoastră îl poate prescrie.

Aplicații pentru cei mici

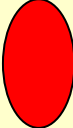
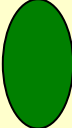
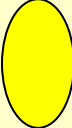
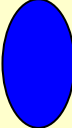
PAGINA ISTETILOR

Prof. înv. preșc. Mioara Amariei,

Rezolvă fișa următoare:

Desenează în casete obiecte care pot fi r galbene, șii, verzi, albastre. Respectă culoarea indi fiecare casetă. ată pentru

**Colorează atâtea spații cât ți-
arată cifra. Folosește culori
diferite.**

						
				5	8	3
Desenează în spațiul dat COPACUL în anotimpul de toamnă!						

Colorează doar fructele de toamnă. Cons propoziții,truiește
folosind denumirile acestor fructe.
Numără fructele de toamnă și scrie cifra.

--

Aplicații pentru cei mici

Fișă de Evaluare Interdisciplinară

Nivel I

Prof. înv. preșc. Onofrei Smaranda

Orice intenție de evaluare se proiectează stabilind inițial obiective clare, în conformitate cu care se definesc itemii și descriptorii de performanță, cu scopul de a stabili dacă comportamentul evaluat al preșcolarului este Însușit, în Dezvoltare sau Absent. În funcție de rezultatele înregistrate în urma evaluării, se parcurge la conturarea unor strategii de ameliorare sau consolidare a unor informații însușite greșit sau incomplet, deprinderi, comportamente etc. *Itemi:*

I1: Spune unde se află copiii din imagine.

I2: Descrie activitățile copiilor din imagine.

I3: Formează mulțimea de jucării, încercuind-o cu roșu. **I4:** Taie cu o linie imaginile care nu sunt jucării.

I5: Colorează, din imaginile de pe fișă, pe cea care îți place mai mult.

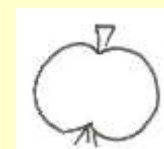
Descriptori de performanță:

	Item 1	Item 2	Item 3	Item 4	Item 5
--	--------	--------	--------	--------	--------

Comportament Însușit – CÎ	Menționează fără dificultate locul unde se află copiii.	Describe, fără dificultate, toate activitățile copiilor.	Formează mulțimea de jucării, încercuind -o cu roșu.	Identifică corect toate imaginile care nu sunt jucării, tăindu-le cu o linie.	Alege, cu ușurință, o imagine preferată, colorând-o în contur.
Comportament în Dezvoltare - CD	Ezită în menționarea locului unde se află copiii.	Describe corect, 1 -2 -3 dintre activitățile copiilor.	Formează incomplet mulțimea de jucării.	Identifică corect 1 imagine care nu este jucărie, tăind cu o linie.	Alege o imagine, colorând înafara conturului.
Comportament Absent – CA	Nu recunoaște locul unde se află copiii/ Necesită sprijin în recunoaștere.	Nu descrie nici una dintre activitățile copiilor/ Describe incorrect.	Nu formează singur mulțimea menționată/ Necesită sprijin în identificare	Nu identifică corect nici o imagine.	Alege cu dificultate o imagine, nu colorează.

Aplicații pentru cei mici

- 🌀 Unde se află copiii? 🌀 Describe imaginile.
- 🌀 Formează mulțimea de jucării.
- 🌀 Taie cu o linie imaginile care nu sunt jucării. Știi ce sunt?
- 🌀 Colorează imaginea care îți place.

Aplicații pentru cei mici

SĂ ÎNVĂȚĂM POEZII

Prof. învă. preșc. Mioara Amariei,

PISICUȚA

Pisicuța mea-i frumoasă
Are blănița pufoasă.
Lângă sobă stă și toarce
Fură ghemul să se joace .

Uneori e supărată
Dar îi trece chiar îndată.
Când o mângâi ușurel
Gândește la șoricel.

Pe sub masă îl zărește,
Fuguța îl nimerește.

Îl oprește cu lăbuța

De îi sare inimuța.

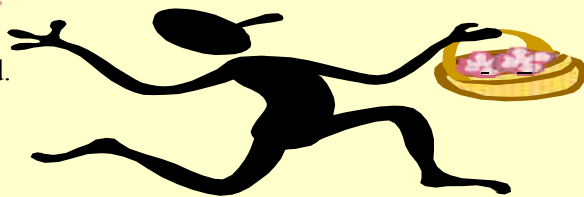
GRĂDINIȚĂ, GRĂDINIȚĂ

Grădiniță-grădiniță
Ram gingaș de liliac
portiiță,
Ne primești la tine-n prag?

Tu ești casa fermecată
Lăudată de părinți Înflorit lângă
Unde-nvață laolaltă
Toți copiii cei cuminiți.

Tu-mpletești cu bucurie__ —
Frumuseți și joc și cânt —
Istețimea, vrednicia,
Sufletul senin și blând.

Ne-a zâmbit educatoarea,
Dragoste-i pe chipul ei.
Tânără-i ca primăvara
Ați venit, copiii mei?

CUPRINS

1. *Pledoarie pentru Grădiniță – Prof. Amariei Mioara.....3*
2. *Grădinița – spațiu de comunicare – Prof. Căruntu Niculina.....4*
3. *Rolul întâlnirii de dimineață în activitatea zilnică a preșcolarilor – Prof. Popa Roxana Maria.....6*
4. *Cum se desfășoară întâlnirea de dimineață? – Prof. Căruntu Niculina.....8*
5. *Întâlnirea de dimineață – Startul unei zile în clasa pregătitoare – Prof. Crășnuță Mihaela.....10*
6. *Voluntariatul – Puterea de a schimba lumea – Prof. Pavel Ana.....13*
7. *Strategii de comunicare nonverbală în dezvoltarea cooperării dintre preșcolari – Prof. Amariei Mioara.....15*
8. *Corectarea limbajului prin texte și poezii – Prof. Pavel Ana.....18*
9. *Influența tulburărilor de vorbire asupra personalității copilului – Prof. Căruntu Niculina.....21*
10. *Interdisciplinaritatea – aspect inovator al sistemului de învățământ modern – Prof. Onofrei Smaranda Gabriela.....23*
11. *Dezvoltarea empatiei la preșcolari – Prof. Popa Roxana Maria.....26*
12. *Opționalul „Codul bunelor maniere” – Prof. Scorțescu Irina Petronela.....28*
13. *Educația copiilor supradotați – Prof. Onofrei Smaranda Gabriela.....31*
14. *Educația religioasă a preșcolarului – Prof. Religie Onofrei Marinela.....33*
15. *Deficiențele de somn la copiii mici – Medic Pneumolog Anti Lavinia.....35*
16. *Pagina Istetilor – Prof. Amariei Mioara.....37*
17. *Fișă de evaluare interdisciplinară – Prof. Onofrei Smaranda Gabriela.....38*
18. *Să învățăm poezii – Prof. Amariei Mioara.....40*

PENTRU COPIII NOȘTRI

FOAIE DE SUFLET PENTRU COPII, PĂRINȚI ȘI DASCĂLI

COLECTIVUL REDACȚIONAL

- *Amariei Mioara, Profesor învățământ preșcolar*
- *Bostan Ana, Profesor învățământ preșcolar*
- *Căruntu Niculina, Profesor învățământ preșcolar*
- *Crâșnuță Mihaela, Profesor învățământ preșcolar*
- *Onofrei Smaranda Gabriela, Profesor învățământ preșcolar*
- *Pavel Ana, Profesor învățământ preșcolar*
- *Popa Roxana Maria, Profesor învățământ preșcolar*
- Scorțescu Irina Petronela, Profesor învățământ preșcolar*

CADRE PARTENERE

- *Medic Pediatru Anti Lavinia, Spitalul „Sf. Spiridon”, Iași*
- *Prof. Religie Onofrei Marinela*

PENTRU COPIII NOȘTRI

FOAIE DE SUFLET PENTRU COPII, PĂRINȚI ȘI DASCĂLI

Tehnoredactare:

- *Prof. Amariei Mioara*
- *Prof. Onofrei Smaranda Gabriela*

Grafică si Design::

- *Prof. Onofrei Smaranda Gabriela*

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

ISSN 2285 - 0627

ISSN – L – 2285 - 0627